

Upravništvo: Ljubljana, Pucinska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Insertni oddelki: Ljubljana, Pucinska ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglaševanje v tujini in
inozemstvu: UPI S. A., MILANO

Računi za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
izdaje: Servizio Contr. Contr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 32 lir.

Uredništvo:
Ljubljana — Pucinska ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopis se ne vračajo.

Sturm-Wikingi versenken vor der Scheldemündung unter Selbstaufopferung über 40.000 BRT

Weitere Fortschritte zwischen Stavelot und Marche — Schwere Kämpfe im belgisch-luxemburgischen Raum — Gegenangriffe bei Rochefort zerschlagen — Sowjetische Durchbruchversuche zwischen Plattensee und Donau im deutschen Abwehrfeuer liegend geblieben — Besatzung von Budapest behauptet Stadtkern gegen heftige Angriffe — Erfolgreiche Fortsetzung der bolschewistischen Grossangriffe in Kurland

Aus dem Führerhauptquartier, 29. Dez. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im belgisch-luxemburgischen Raum kam es gestern in allen Abschnitten zu schweren Kämpfen ohne dass sich die Lage im grossen veränderte. Von den im Westen eingesetzten 44 amerikanischen Divisionen sind nunmehr 26 in diesem Kampfraum festgesetzt.

In den Ardennen wurden zwischen Stavelot und Marche weitere Fortschritte erzielt. Gegenangriffe bei Rochefort zerschlagen. Erneute amerikanische Entlastungsangriffe südwestlich und südlich Eustegne und an der luxemburgischen Sauer drangen gegen unsere Abwehr nicht durch; nur in einzelnen Abschnitten gewann der Feind örtliche Boden. In den schweren Kämpfen wurden gestern 36 feindliche Panzer und Panzerpioniere erbeutet oder vernichtet, am 27. und 28. Dezember ausserdem durch Verbände des Heeres 50 feindliche Flugzeuge und Lastensegler abgeschossen.

Von der gesamten übrigen Westfront werden nur Gefechte von örtlicher Bedeutung gemeldet.

Das Fernfeuer auf London, Lüttich und Antwerpen wurde fortgesetzt.

Sturm-Wikinge der Kriegsmarine haben mit ihren Kleinst-U-Booten und Klein-kampfschiffen vor der Scheldemündung den feindlichen Schiffsverkehr hartnäckig angegriffen und unter Selbstaufopferung schwer getroffen. Nach bisher vorliegenden Meldungen haben sie aus der Nachschubflotte des Gegners weit mehr als 40.000 BRT versenkt.

Napadalni Vikingi so z žrtvovanjem samega sebe potopili pred izlivom Schelde nad 40.000 brit. ladij

Nadaljnje napredovanje med Stavelotom in Marchom — Težki boji na belgijsko-luksemburškem področju — Protinapadi boji pri Rochefortu razbiti — Sovjetski protinapadi med Blatnim jezerom in Dunavom so se zrušili v nemškem obrambnem ognju — Posadka Budimpešte drži mestno središče kljub silnim napadom — Brezuspšno nadaljevanje boljševiških velenapadov v Kurlandiji

Führerjev glavni stan, 29. dec. DNB. Vihovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Na belgijsko-luksemburškem področju je prišlo včeraj v vseh odsekih do težkih bojev, ne da bi se po zmagi v glavnem izpremenilo. Izmed 44 na zapadu uporabljenih ameriških divizij smo jih sedaj na tem bojišču ugotovili 26.

V Ardenah smo med Stavelotom in Marchom nadalje napredovali ter razbili protinapade pri Rochefortu. Ponovni ameriški razbremenitveni napadi južno-zapadno in južno od Bastogne ter ob luksemburškem Sauerju niso prebili naše obrambe. Samo v posameznih odsekih je sovražnik krajevno napredoval. V težkih bojih smo včeraj zaplenili ali uničili 36 sovražnikovih oklopnikov in oklopniških izvidniških voz. 27. in 28. decembra pa so razen tega oddelki vojske sestrelili 50 sovražnikovih letal in tovarnih jadratnih letal.

Z vsega ostalega zapadnega bojišča javljajo samo o spopadih krajevnega pomena. London, Liege in Antwerpen smo radile obstrjevali z daljnostrelnim ognjem.

Napadalni Vikingi vojne mornarice so s svojimi najmanjšimi podmornicami in majhnimi bojnimi sredstvi več dni napadali sovražnikov ladijski promet pred izlivom Schelde ter ga z žrtvovanjem samega sebe težko prizadeli. Po dosedanjih poročilih so potopili v nasprotinskih oskrbovalni mornarici mnogo nad 40.000 br.

Bojišče na daljnem severu ni opuščeno

Berlin, 29. dec. Četrti leta po izdajstvu finske vlade nad svojimi narodom in nad nemškimi zaveznicom je položaj na daljnem severu razjasnil. Finski narod je sedaj lahko uvidel, kam so ga zapeljali. Nemške divizije so pod poveljstvom generalnega polkovnika Renduča dokončale svoje odločilne premike z srednje in severne Finske in so sedaj na severnomorškem področju.

Dogovor o premirju, ki ga je podpisala finska vlada je zahteval, da odstranijo Finci nemške čete v času ko to tehnično ni bilo izvedljivo, če ne bi hoteli pustiti nemške vojske svojo opremo kraikonalno tamkaj. Nemška vojska si je morala torej sama postaviti potrebne reke za odmik. Premiki so bili izvršeni po načrtu in sploščno v lojalnem sodelovanju s finskiimi oblastmi. Toda boljševiki niso bili to tega, da bi Nemci samo odšli, oni so jih hoteli uničiti. Zato so pobili z vzhoda močnejše sile proti nemškimi oddelkom in so istočasno pritiskali na Fince, dokler niso našli med njimi častilennih izdajalcev. Dne 1. oktobra so Finci prvič napadli nemške oddelke, pri čemer je bilo več vojakov ubitih in ranjenih. V nemško častniško menzo in v nemško bolnišnico v Tornio so vrželi Finci bombe za borbo proti oklopnikom. Finci so tudi hoteli preprečiti prevoz nemških ranjenecv preko švedskega ozemlja. S tem je bila ustvarjena boljševiška ispostava. Tudi finski vojak, ki je tri leta skupno z nemškimi enotami branil Evropo pred navalem z vzhoda, je prebežal k sovražniku. Da bi se mu s tem izdajstvom prikupil kakor Andrež Ljubilo tudi na sovjetski strani izdajstvo, zaničujejo pa izdajalec in nimašo zanje nobenega drugega plovila kakor je že od nekdaj v navadi za izdajalce. V teku mesecev so morali Finci vedno znova pod boljševiškim nadzorom napadati odmakajoče se nemške čete.

In ganz Mittelitalien war die Kampftätigkeit gestern gering. Vereinzelt britische Vorstösse nördlich Faenza scheiterten vor unseren Stellungen.

In Ungarn blieben die erneuten Durchbruchversuche der Bolschewisten zwischen Plattensee und Donau im Abwehrfeuer unserer Divisionen liegen. Nördlich der Donau hat sich der Uferwechsel unserer Truppen über den Gran trotz starken Eisganges ohne wesentliche Einbussen vollzogen. Die Besatzung von Budapest behauptete den Stadtkern gegen die heftigen Angriffe der Bolschewisten. Südlich der slowakischen Grenze blieben die zwischen der Eipel und dem Quellgebiet des Sajo geführten feindlichen Angriffe ohne nennenswerten Erfolg.

In Kurland setzten die Bolschewisten ihre Grossangriffe fort. Truppen des Heeres, der Waffen-SS und lettische SS-Freiwilligen-Verbände wehrten die überall wiederum mit starker Artillerie und Panzerunterstützung angreifenden sowjetischen Divisionen in harten, aber erfolgreichen Kämpfen ab und vernichteten erneut zahlreiche feindliche Panzer.

Bei den gestrigen Einflügen warfen anglo-amerikanische Terrorflieger Bomben vorwiegend auf Orte im West- und Süd-Deutschland. Vor allem in den Siedten Koblenz und Kaiserslautern, die in den letzten Tagen schon mehrfach angegriffen wurden, entstanden erneut Schäden in Wohngebieten. In den frühen Abendstunden richteten sich Angriffe britischer Terrorbomber gegen das westliche Reichsgebiet.

Alliance France-Allemagne

Berlin, 29. dec. List »La France« objavila manifest novega združenja »Alliance France-Allemagne«, ki sta ga pravkar osnovala zveza bivših bojev proti boljševizmu in v Nemčiji navzdol departementni voditelj tako zane »Groupe collaboration«. Manifest pravi, da je na nemških tleh združenih okrog 2 milij na Francozov, ki so v skrbi, da francojsko usodo in ki žele, da bi postala Francija zopet velika in mogočna. Novoosnovana francosko-nemška zveza hoče združiti vse resnično revolucionarne francoske sile. Svojo akcijo hoče osnovati na razumu in ne na sentimentalnosti. Ako bodo vsi Francozi spoznali resničen obseg sedanjega spora, ki mnogo prekaša staro in sterilo nasprotstvo med Francijo in Nemčijo, bodo razumeli nujno potrebo zveze, ki bo važen pogoj za obrambo Evrope.

Francozi nečajo, da bi njihovo deželo izročili boljševizmu. De Gaullovo poizkus pomehi pričetek komunistične revolucije. Človek mora biti ali za boljševizem ali pa proti njemu. druge možnosti ni. Biti pro boljševizmu pa pomeni stati ob strani Nemčije, ki se bori z brezprimernim juraštvim proti sovjetskim silam na vzhodu in boljševiškim zaščitnikom na zapadu.

»Alliance France-Allemagne« hoče zagotoviti bodočnost Francije in ji prahrniti pričetek komunistične revolucije. Brez pomislekov končati De Gaullovo pustolovščino in se boriti z Nemčijo za zmagovito Evropo. Francija, ki jo je leta 1940 premagala narodno-socialistična Nemčija, bo izbrisala svoj vojaški poraz z udarbo v evropski križarski vojni proti boljševizmu. Poziv se končuje z besedami: »Francozi, zveza Francije z Nemčijo je temelj evropskega mira. Edno ona bo omogočila revolucionarnim silam, da ustvarijo znova močno, cvetočo in srečno deželo.«

Ogorčeni boji na zapadu

Krajevna napredovanja na jugu zapadnega bojišča in v srednji Italiji — Težki obrambni boji pri Budimpešti

Berlin, 29. dec. V sredo so ostala težnja borb ista, kakor so bila prejšnjega dne. V Ardenah so nemške čete kljub silovitim sovražnikovim napadom na njihovo južno krilo še nadalje pritiskale. V Kurlandiji so dosegle nove pomembne obrambne uspehe. Na Madžarskem so med Blatnim jezerom in južno slovaško mejo zadale težke izgube. Še nadalje ogorčeno napadajočimi sovjetskim četam, ob Serchiju pa so z novimi sunki ojačile svoje postojanke, ki so jih zavzele prejšnje dni.

Bitka na belgijsko-luksemburškem področju se nadaljuje. Prebijali prvi dni in prodiranje nemških napadnih divizij so prislili nasprotinke, kakor je bilo pričakovati, da je odtegnil močne sile iz ostalih odsekov zapadnega bojišča. Tamkajšnje zmanjšanje sovražnikovega pritiska so izrabili Nemci zlasti na jugu zapadnega bojišča za protisunke, s katerimi so zavzeli nekaj ozemlja in zboljšali svoje postojanke. Sile, ki jih je privedel sovražnik k vdornemu področju, so napadle najprej s severa, kasneje pa v vedno močnejšem obsegu tudi z juga ob močni podpori letalstva nemške boke, dočim so skušali drugi oddelki prehiteti proti zapadu prodirajoče nemške napadalne kline. S temi sovražnikovimi ukrepi, s katerimi so Nemci že naprej računali, je stopila bitka v novo obdobje. Iz prejšnjih bojev se je razvila v bitko z nasproti prihajajočimi Američani, ki imata trenutno težnje severno od Larochea ter na vsem južnem boku med Bastognom in Echternaom. Tudi ti boji niso mogli, ker so jih Nemci že v naprej pričakovali, motiti načrtnega poteka operacij. Pri razbitju neke oklopniške zapore so zaplenile nemške čete 30 sovražnikovih protitankovskih topov.

Trenutno čaka Nemce naloga, da prestrežejo močne bočne napade, jih razbijajo in kljub močnemu sovražnikovu letalskemu delovanju privedejo iz globine nove sile. Poleg tega morajo uničiti v zaledju sovražnikov skupine, ki se ponekod še upirajo. Iz sunkov nemških čet in sovražnikovih protinapadov so se razvili zopet hudi boji severno od Larochea, kjer je neka večkrat preizkušena SS-oklopniška divizija uničila v treh dneh 108 ameriških oklopnikov, nadalje južno od Bastogne, kjer so izgubili sovražniki doslej še skoraj polovico neke oklopniške divizije, in ob Sauerju v srednjem Luksemburgu. Tu so uničili nemške čete prodirle sovražnikove sile in zadale nasprotniku pomembne izgube.

Poseben uspeh je dosegel na Stefanovo 19letni desettletni Silemann, ki je v 18 minutah uničil z oklopniško pestjo 6 oklopnikov vrste »Sherman«.

Ker pritisk nemških napadnih oddelkov na belgijsko-luksemburškem področju še ni prenehal, je bil nasprotnik prisiljen, da izvrši nadaljnje premike svojih sil. Da bi preprečil večje ozemeljske izgube v ostalih odsekih bojišča, je napravil več krajevnih protisunkov, ki imajo enako kakor utrjevalna dela na ostalih točkah naloga, da zgrade na ugodnem ozemlju bojno črto, ki bi jo bilo mogoče braniti s slabšimi silami. Zato je napadel v Saarlauternu in pri Echternaom z naskakovalnimi četami, vendar so nemške čete sovražnikove ukrepe prekrile z energičnim pritiskom. Vzhodno od Bilese in na področju Weissenburga visoke planote so osvobodile več krajev.

Tudi v srednji Italiji je moral prepušiti nasprotnik v dolini Serchija znova napadati nemškimi četam nadaljnje ozemlje. Kljub sovražnikovim protisunkom so zavzeli Nemci obvaladajoče višine ter vrlili preko kraja Barga proti jugu in jugovzhodu. V dveh dneh so zasedli ozemlje v globini 10 km. Nemško-italijanske čete so s tem temeljito razbile sovražnikove priprave.

leziški minister Noranov in bivši pavo-sodni minister Partov. Poročilo soji kega radlje pravi, da so izpovedali le nebitvene stvari. Drugo sodišče je zaslišalo več polancov.

Führer

Članek dr. Göbbelsa v listu »Das Reich«

Berlin, 29. dec. Dr. Goebbels piše v svojem članku v najnovejši številki tednika »Das Reich« o Führerju:

»Ako bi svet resnično vedel, kaj mu ima Führer povedati in dati, kako globoka je njegova ljubezen poleg ljubezni do lastnega naroda tudi do vsega človeštva, bi se v tej uri poslovali od svojih krivih prerokov in se mu poklonili. Zakaj on je največji med osebnostmi, ki ustvarjajo danes zgodovino. Vsem prednjači s točnim napovedovanjem dogodkov, ki bodo prišli. Ne prekaša jih le v genialnosti in političnem instinktu, temveč tudi v znanju, značaju in moči volje. Moč, ki si je postavil kot cilj odrešitev svojega naroda ter poleg tega novo oblikovanje naše celine, preživlja svoje dneve in večno svojih noči brez spanja v krogu gžih in najozib sodelavcev, med katerimi stoji vendar v ledni samotni geniji, ki se zmagovito dviga nad vse ljudi in vse stvari. Nikdar ne pride iz njegovih ust beseda zavisti ali nizkih nagovov. On je vtelesena resnica. Iz njega izhaja neprekinit tok vere in trdne volje po velkem. V njegovem širokem okoliu ni nikogar, ki ga ne bi vse to prevzelo. Führer ima šesti čut to se pravi dar da vidi, kar je osem ostalih ljudi prkro S kretajo roke ali z enostavno besedo lahko razreši problematiko s katero so si strokovnjaki tedne razbijali glave. Biti bo neumno trditi, da je šlo 5 let vojne brez sledov mimo Führerja. Tozadevno je duševno prevet zvezan s trpljenjem, ki ga doživlja ta njegov narod in človeštvo. Zato je bil med možmi, ki so načelovali narodom, odhajajočim 1939 v vojno, oni, ki se je z naravnost fanatično odločnostjo zavzemal za mir. Toda Führer se zaradi vojne ni postal

kakor vsi ostali ljudje, ki čuti'o na svojih ramenih njeno breme. Ako je njegova glava lahko sklonjena, potem prihaja to od stalnega proučevanja zemljevidov, kajti z vojno so bavi bolj resno kakor katerikoli drug državnik. Nič mu ne ostane zamolčano ali prikrito, ne v srečnih in ne v neprijetnih okoliščinah in dogodkih. Nkogar ne poznam »pše dr. Goebbels, »ki bi odšel od razgovora pri Führerju nezadovoljen. Kdor ga vidi prvič, je ves prevzet od njegovega znanja na vseh področjih od njegovega naravnost fenomenalnega spomina, sprico jasnosti njegovih sodb in daljnovidnosti njegovih odredb. Ni ga na svetu človeka, ki bi znal tako počakati na svojo uro ter biti navidezno pasiven v pravem času, a v primernem trenutku tudi dejansko aktiven. Führer je mojster temeljitosti. Z njemmer ga ni mogoče prestopiti. Skoda je, da ne vedo njegovi sovražniki, kako globoko prezira nje in njihove mistične metode v politiki in bojevanju. Lahko si dovolijo da molče cele mesece, ako bi ga radi prisilili h govorom, da bi mogli iz njegovih besed sklepati o njegovih namelih. Za njim stoji njegov narod kot zid. On je čudo Nemcev. Vse ostalo si pri nemškemu narodu lahko razložimo iz njegovih vzrokov in povodov. Edno on je nekaj nerazumljivega, on je tajnost in mitos nemškega naroda. Dočim se je narod sprlo sile njegove volje iz temeljev spremenil, je ostal sam nespremenjen. Kakšen čudež, da ostaja ta mož neoporeen v množici svojih mladih in v svoji globoki veri, da gre ne da bi bilo mogoče in ne da bi se pustil zmotiti, po svoji poti in da se čuti v rokah višje Previdnosti, ki ga vedno, čeprav včasih tudi po ovinkih, varno pelje do cilja. Človeku se zdi, da nima ta mož sploh nikakih osebnih želja, razen te, da bi sam znova zgradil naš porušeni svet. On stoji onstran vsega običajno človeškega, da postanemo spraj tega popolnoma majhni. On je utelešena skromnost. Stanuje in živi z osebo preprostostjo, ki je več kot vredna voka. Njegova spalnica ni mnogo prostornejša kakor oddelček spalnega voza. V njej stoji le vojaška postelja in majhna miza, ki je do vrha polna spomence, zemljevidov in statistik.

Dr. Goebbels zaključuje: »Bolečine, ki spremljajo ta divji čas, so porodni krič nove dobe. Nekega dne bo prišla nad nas kot velik dar, ki smo ga zaslužili in ki nam ga bo usoda darovala. Tedaj šele bomo lahko v polnem obsegu spoznali, kaj pomeni Führer za naše stoletje. Dobiha bo od njega ime in odraz. Med živimi državci je zgodovinsko največja oseba, kar so izrazili naši sovražniki že, ne da bi to izrecno povedali s tem ker so se kljub na globlji notranji nasprotstvom strinili, da bi imeli sploh upanje premagati ga, a to se ne bo izpolnilo. Ta mož je zanje prevelik.«

Dr. Göbbels bo govoril za Novo leto

Berlin, 29. dec. Minister dr. Goebbels bo govoril za Novo leto 31. decembra 1944 ob 20.15 preko velkomeškega radija nemškemu narodu.

Izredni uspehi nemških čet

Berlin, 29. dec. Bitka z močnejšimi sovražnikovimi silami v Ardenah je bila tudi v četrtek izredno sfova. Na severnem krilu je moral sovražnik kljub silni obrambi opustiti nadaljnje ozemlje, z močnimi napadi, ki so jih podpirali oklopniški in nizkoletni letalci pa se mu je posrečilo z juga zabiti opek klin v smeri proti Bastognu. Nadaljnji trdi boji se razvijajo v srednjem Luksemburgu. Da so dovolj ocenijo izredni uspehi nemških čet, so morajo upoštevati tudi posebne ozemeljske razmere na tem bojišču. Ardeni obstoja o iz visokih planot, s katerih se dvizajo široki, do 600 m visoki gorski grebeni. Med njimi so globoko urezane doline. Obširni gozdovi z gostim grmičevjem se raztezajo med St. Hubertom na jugovzhodu in Malmédjem na severovzhodu. Gorsko ozemlje Ardenov je razdeljeno z ozkimi dolinami več rečic. Vzhodno leži dolina Ambieve in Salma, nato sledi proti vzhodu dolina gornje Ourthe, v kateri je v vojnem poročilu večkrat omenjeni kraj Laroche. Ozemlje med Salmom in Ourtho so imenovali Plateau des Ailles. Pokrito je z resjem in močvirji ter je v poslednjih dneh prizorišče ogorčenih, za nemške čete uspešnih napadnih bojev. Dalje proti zapadu križajo Ardenne rečice Le Homme, Lese in Semois. Deloma so pogozdena obrežja izredno strma in imajo le ozke prehode. Zaradi teh globokih dolin s strmimi pobočji so morale izvesti napredujoče nemške čete čisto izredno težke naloge. Toda kljub temu niti te zemeljske ovire niso mogle preprečiti vdora nemških čet na področje, ki ga je držal sovražnik.

Slično ozemlje kakor v Ardenah je tudi na srednjem luksemburškem področju, kjer poskušajo ameriški oddelki, ki so jih odvzeli od Saare, prekosati reko Sauer in ustaviti nemška prednostna učna od reke južno od Wiltza in na področju Echternaom. Za to morajo v četrtek izvršiti napad z nemškimi protisunkom iz česar se se razvili zopet trdi boji, ki do večera še niso bili zaključeni.

Na bojišču ob Savi in na pfiščem obmejnem ozemlju so nemške napadalne skupine nadalje pritiskale ne da bi se tamkaj razvili večji spopadi. Tudi v gornji Alzaciji, kjer je moral sovražnik severozapadno od Kolmarja zaradi nemških protinapadov opustiti nekaj ozemlja, so ostali boji krajevno omejeni.

Darujte za Zmsko pomoč!

Kronika

* Ob letošnjih božičnih praznikih je bilo v Nemčiji obdarovanih nad 3 milijarde otrok. Darove za otroke so posilale najrazličnejše zbiravnice, prišle pa so celo iz bunkerjev, kjer so jih v ta namen pripravili vojaki.

* 457 sovražnikovih oklopnikov je uničenih. Z madžarskega bojišča je izvedel dopisnik mednarodnega poročevalskega urada; podpomočnik Rudel, komandir neke jate nemških borbenih letal ter odlikovanec z najvišjimi nemškimi odlikovanji za hrabrost, je uničil dne 22. decembra na madžarskem bojišču 10 oklopnikov! S tem je zvišal število oklopnikov, ki jih je razbil s svojimi letaloma na 457. Podpomočnik Rudel, ki velja že dolgo za najuspešnejšega letalca na svetu, je poletel tistega dne že 2.400krat nad sovražniki.

* Preskrbovalni položaj v Parizu postaja vedno slabši. Poljoz pariske preskrbe postaja vedno slabši, piše dopisnik »Madrida« francoske meje. Ako je že zadnjič pariski policijski prefekt opozoril, da prispe od potrebnih 15.000 ton živil v Pariz tedensko le 4-6.000 ton ter da bodo deljji premog le bolnikom in starcem, se je položaj sedaj spričo nemške zaane ofenzive še nadalje poslabšal. Skoro vsa prevozna sredstva rabijo izključno za vojaške operacije, pa bo zato dobilo civilno prebivalstvo še manj blaga kot doslej.

* Kazni za rumunske sabotežje. Po vesti bucarestanskega radija je sprejel rumunski ministrski svet zakon o kaznovanju sabotežje mirovne pogodbe. Dolocene so kazni do 1 do 5 let ječe in denarne kazni od 25 do 100.000 lejev, zvezane z izgubo častnih pravic za tri leta. Za uradnike so kazni še mnogo bolj ostre.

Iz Ljubliane

* Nov grob. Kot žrtev bombnega napada je preminul ljubljani; mož, oče, sin, brat, stric in svak gospod Joško Zalar, posestnik in gostilničar v Borovnici. Za njim žalujejo: žena Ivanka, roj. Suhadolnik; otroci: Joško, Janko, Marjanca in Breda; starša Jože in Marijana; bratje Slavko; dr. Drago in Tone; sestre Francka, Ivanka, Mimica, Elka in Angelca ter drugo sorodstvo. — Pokojniku boli ohranjen bel spomin, težko prizadetim svojem izreklamno tudi naše sožalje!

* Tako je prav. Že delj časa se je žutila potreba, da bi se uralne in delovne ure raznih uradov, pisarn in trgovin prilagodile sedanjim razmeram. Morebitne ovire onemogočajo uradovanje v znatnem delu dopoldanskega časa, medtem ko so trgovine, uradi in pisarne popoldne pogosto olprte le pol ali eno uro. Zaradi tega je marsikje zastajalo delo in pred vrati mnogih uradov se je nabiralo vsak dan več ljudi, kar mnogi prejšnji dan niso mogli opraviti svojega posla. Sedaj so se nekateri uradi in trgovine že sami prilagodili razmeram in poslujejo zjutraj že kmalu po sedmi ali pa so svoje poslovne ure prestavile na tak čas, ko po dosedanjih izkušnjah ni pričakovati vrst. Prav bi bilo, da bi jim sledile tudi druge pisarne in uradi.

* Zaradi nastopivšega mraza so začele v Ljubljani ponekod zmrzovati vodovodne cevi. Z vodovodnimi cevmi je sploh vsako leto po zimi v našem mestu mnogo opravka ker so instalacije ponekod zelo neprimerno in nepremišljeno spejane. Na takšne stvari je treba paziti že ko se napeljuje vodovod v hišo ter ga primerno zavarovati proti mrazu. V zimskem času so mogoči le še zaščitni ukrepi, ki povzročajo mnogo preglavic in v sedanjih časih tudi mnogo potov in stroškov.

* Prašičerej dobivajo podplate. Ureba o reži in oddajanju prašičev obvezuje prašičereje, da oddajo v primeru, ko koljejo prašiča za domačo potrebo, njegovo kožo Prevodu. Zbiranje kož je poverjeno Centrali za kožo, ki ima svoje poslovne prostore na klavnic. Centrala plačuje kožo po maksimalnih cenah, ki so seveda v skladu z maksimalnimi cenami drugih raciniranih pridelkov. Letos je Prevod pramal prašičerejem ugodnost, da si lahko ob odlaji kožo kupijo 1 ozir. pol kg podplate, kakršna je pač kakovost oddane kože. Prašičerej so se te ugodnosti zelo razveselili, saj imajo tako saj nekaj od kože svojega prašiča. Vsi z največjim veseljem segajo po podplatih, s katerimi bodo mogli vsaj delno kriti potrebe svoje družine.

* Dve koristni knjigi: »Sodobna kuhinja« iz peresa univ. prof. dr. Luškega in zdravnice dr. Božene Merljakove, pa Vladimirja Ličena »Shranjevanje živil« bi morali biti na polici vsake umne gospodinje. V teh časih še bolj ko kdaj prej: en sam dober nasvet prinese stroške. In takih nasvetov je v obeh knjigah vse polno. Kupite ju v knjižarni Tiskovne zadruge.

* Radio aparate, gramofone ali posamezne dele, kupuje po najvišji dnevni ceni A. Kovčič, Prešernova 44.

* Gospodinski kolektor za l. 1945, ki ga vsako leto izda Knjižarna Tiskovne zadruge, je prav primerno noveletno darilo gospodinjam. Dobi se v trgovini pri založniku, Solenburgova ul. 3.

* Za Podporni fond Slovenskega domobranstva t. j. za ranjene in invalide Slov. domobranstva je darovalo Društvo za zgradbo delavskih hiš v Ljubljani 10.000 Lir na ček račun 11.048. Podporni fond S. D. se v imenu ranjenec in invalidov s ceni društva iskreno zahvaljuje.

Važno navodilo

Z ozirom na možnost, da bi bile ob prihodnji bombnega napada razrušene vodovodne naprave, bi postala delno neuporabna tudi stanišča na vodno izpikovanje. Da se omogoči njihova uporaba, morajo biti na razpolago v vseh straniščih na vodno izpikovanje večje posode, napolnjene z vodo. Tudi bo potrebno, da se v tem slučaju stranišča od časa do časa desinficirajo.

Izmed desinfekcijskih sredstev je najcenejši in najbolj apano mleko, v drugi vrsti klorovno apno, če je na razpolago. Nekatje na dvorišču mora biti pripravljena večja količina gašenega apna, katero se po potrebi razredči z vodo in se z njim razkuži stranišča. Vsaka škola mora imeti jesen pokrov.

Imejte vedno na umu, da zakonišče ni ametišče, temveč prostor — po večini manj udoben — kjer je treba prebiti vsaj dolgo ure. Zato skušajmo ohraniti vsaj eno udobnost — čistočo!

* Za invalide in ranjence Slovenskega domobranstva je daroval 500 Lir g. Kušar Ludvik, izdelovalec peči in štedilnikov iz Male vasi št. 50, občina Jezica. Za poklonjeni božični prispevek se odbor Podpornega fonda S. D. v imenu ranjenec in invalidov najlepše zahvaljuje. Čekovna račun št. 11.048.

* Kokoši, ki je znesla nad 200 jajec. Takšno kokoš bi si v današnjih časih marsikdo želel. In vendar pravijo, da živi v Ljubljani. Od meseca februarja do decembra je baje znesla 201 jajce, zdaj pa nekoliko počiva, kar je prav gotovo zaslužila.

* Pisalne in računske stroje ter boljše nalivna peresa kupuje po najvišji dnevni ceni A. Kovčič, Prešernova 44.

* Dijaški kolektor za l. 1945, v okolišni in trpežni vezavi je izšel v zložbi K-jgatne tiskovne zadruge — Sečnibu gova ul. 3. — Opozorjamo nanj staše in dijaštvo.

Z Gorenjskega

V St. Pavlu pri Domžalah je dne 25. decembra umrl starost domžalske občine in daleč naokrog najstarejši Gorjanec Michael Kavka. Mož je le os ob Sv. Miheju dopolnil 94 let. Pokojnik zapušta tri sino e, med njimi znanega ljubljanskega stavbenika Karla Kavko in tri hčere. Pokojnik je bil dober znanec dr. Janeza Evangeisa Kreka in drugih Slovencev.

* Materinsko slavo v Radovljici. Nedavno so imeli radovljiški Nemci sestanek, katerega so se udeležile v posebno vtičem številni ondotne nemške matere. Višek prireditve je tvoril govor strankinje člane Francka, ki je slavil zasluje nemških mater v sedanjji vojni. Na koncu so bile nekatere matere odlikovane. Odlikovanje je izročil materam okrožni štabni vodja Macher v spremstvu krajevnega voditelja Schussa.

S Koroškega

Dnevi pravnih svetovajcev nemške dejovne fronte za mesec januar in februar so bili te dni objavljeni. V Celovcu so pravni svetovalci na razpolago interesentom vsak četrti, petek in soboto od 9. do 12. u. e. V Velikovecu bo pravni svetovalec na razpolago dne 16. januarja od 9. do 11. v B-ljaku vsak teden v sredo od 9. do 12. v Kranju vsak ponedeljek in petek od 8. do 12. v pt. Vidu ob Savi dne 23. januarja in dne 20. februarja od 10.30 do 12.30, v Radovljici dne 3. in 31. januarja ter 28. februarja od 10.30 do 12.30, na Jesenicah dne 16. januarja in 13. februarja od 11. do 12.30, v Trzinu dne 30. januarja in 27. februarja od 10.30 do 12.30, v Kamniku dne 11. januarja in 8. februarja od 10. do 12. v Domžalah pa po dogovoru ter objavi krajevnega poverjenika.

* Prva inženjerka na montanistični visoki šoli v Leobnu. Asistentka na zavodu za kovine pri montanistični visoki šoli v Leobnu Ema Oničeva iz Beljaka je bila pred dnevi promovirana za doktorico inženjerskih ved. Oničeva je prva ženska, katere si je na montanistični visoki šoli v Leobnu pridobila inženjersko diplomu in doktorski naslov zvrzen.

* Dom za dekleta v Celovcu. V začetku januarja bodo odprli v Celovcu mladinski dom za dekleta, katerega se je posrečilo zgraditi v zadnjih mesecih. V tem domu bodo dobile prenočišče dekleta, ki bodo morale prekinjiti v Celovcu potovanje zaradi dolge železniške vožnje ali zaradi napolnega dela. Poleg prenočišč bo celovski dom za dekleta nudil svojim gostjam tudi večerjo in zajtrk, dočim se kosi praviloma ne bo izdajalo.

* V Celovcu je umrla 24. decembra po daljši bolezni v 76. letu svoje dobe Barbara Krečmerjeva, vdova po prokuristu celovške elektrarne. Pokopali so jo v sredo 27. decembra na celovškem pokopališču.

* Na železniški progi Celovec-Kiittenfeld so našli te dni mrtvo žensko, o kateri manjkajo natančnejši podatki. Sodiijo, da je najdenka stara 40 do 45 let, v dolžino meri 154 cm, ima temne lase, tri zlate zobe v zgornji čeljusti, na sebi pa je imela, ko so jo našli, kostanjevo-rdečast pršič in rumenkaste nizke čevlje. V ročni torbici je imela vozovnico za vožnjo od Celovca do Znojma.

S Štajerskega

Nesreča pri otroški igri. V Rosentalu pri Köflachu sta se igrala 8 letni rudarjev sin K. Lorger in 6 letni sin rudarja Viktor pri tlaču s sekiro. Med igrjo se je zgodila nesreča, da je starejši brat mlajšemu bratu odsekal dva prsta.

* Prometna nesreča v Gradcu. Dne 16. t. m. v opoldanskih urah je podrt tovorni avtomobil v Gradcu kolestarja Janeza Krajnerja. Slednji je dobil tako težke poškodbe, da jim je podlegel v bolnišnici.

* Nepopolnšljiva tačica. Roza Aspermayrova iz Sirkna pri Steyru je bila že ponovno kaznovana zaradi raznih tatvin in zaradi neizpolnjevanja delavskih dolžnosti. Pred kratkim je se zopet morala zagovarjati pred sodiščem, ker je izmaknila več kosov obleke in perila, nekaj vrednostnih predmetov in tudi denarja. Sodišče jo je obsodilo na 3 leta ječe.

Iz Trsta

Božičnica nemške šole in lektorata. Na sveti večer je bila v prostorih Nemško-italijanskega kulturnega društva v Trstu božičnica, ki so se udeležili učenci nemške šole ter nemško-italijanski tečajev. Gostinci nemške šole ter tržaškega lektorata so bili deležni lepe oddaritve.

* Urad za profitelatsko zaščito opozarja prebivalstvo, da je polurni rok po danem alarmnem znaku dovoljen za promet le opim, ki se mudi ob znaku alarma predalec od kakšnega zaklonišča, tako da imajo blizu do doma kakor do zaklonišča. Ostalo prebivalstvo pa je dolžno ob alarmnem znaku zateči se v bližnje zaklonišče.

* Opozorilo občinstvu. Do nadaljnjega morajo biti večna vrata stanovanjskih poslopij zaklenjena že ob 20. uri. Običajna razsvetljava stopnic traja do 22. ob opozorilu letalske nevarnosti po 20. uri se morajo večna vrata takoj odpreti in ostati odklenjena ter je treba poskrbeti za predpisani način razsvetljave. Po znamenju za končno nevarnost je treba večna vrata takoj zakleniti.

* Cene rižu. Ravnotežjevo deželnega prehranjevalnega urada v Trstu sporoča naslednje, uradno globočene cene rižu: navaden riž pri veletrgovcu v skladišču 6.50 lir, prodaja na drobno 7.50 lir, navadni riž, luščen, na debejo v veletrgovčevem skladišču po

6.65 lir, v skladišču malega trgovca 6.80 lir, prodaja na drobno 7.75 lir.

* Tržaški trgovec žrtev motociklistične nesreče. 47letnji tržaški trgovec Bruno Piazzo iz Gozde ulice 14 v Trstu se je pejal s trgovcem De Vesčevijem na motociklu proti Reki. Na nekem klancu pri Novem Gradu v Istri pa je zd čalo motorno kolo zaradi defekta. Pri tem je vrglo trgovca Piazzo precej daleč stran. Oblžal je s poškodno lobanjo. De Vesčevij pa je ostal brez poškodb. Piazzo so prepejali v Trst. Umrl je med prevozom v tržaško bolnišnico.

Iz Gorice

Avstrijskim odlikovanecem. Nemški svetovalec v Gorici vabi vse imedije e avstrijskih zlatih svetinj ter velikih in malih srebrnih hrabrostnih svetinj, ki so se že prijavili, da pridejo dne 30. decembra ob 8.00 v postopje v Rimski ulici št. 2, k prejmanj častne nagrade. Tudi oni imi ji elji, označenih hrabrostnih odlikovanj, ki se doslej še niso prijavili, so vabjeni k tej prireditvi in so napošeni, da prinesejo s seboj potrebna dokazila.

* Kazde jevanje mleka v prahu za otroke. Pokojniški pr h a j v ni uređ v Goici sporoda, da bodo razdelje ali v občin h Gorica, Krmin, Gorišče ob Soč, R mana, Kopriva in Zagrad po 250 gramov mleka v prahu za otroke do enega leta. Cena mleku je 68 lir za kg.

* Oddaja žita in oljnih semen. Tiskovni urad Vihovnega komisarija na operacijskem področju Jadranskega Primorja je opozarja ponovno kmetovalce, da je tre a do 15. januarja oddati žito in olja a sermena na določenih zbirališčih. Oddaja bo končirilirana v vsaki občini. Križvo je oddati najkasneje 28. februarja 1945. M t pa je oddati v smislu predpisov, glede zakona svini.

* V Steverjanu je umrl frančiškonski brat Emil Komjanec. V frančiškarski red je stopil v Ljubljani dne 9. aprila 1900. Doživel je starost 68 let. Zadržja tri leta je preživel na Kostanjevici.

* Nezgode v Gorici in okolici. Šoltni Fri derik Magres se je ponesrečil pri delu in ima poškodovano levo oko. — 36letni delavec Adolf Benatti iz Cedada ima več poškodb na obrazu. — Levico si je ranil pri žaganju dry 47letni mehanik Ivan Franzot. — Desno nogo ima zlomljen 17letni zidar S. Paierol. — Desničio ima poškodovano 62letna gospodinja P. Tacio iz Ločnika. — 31letni električar Marij Lovce iz Vrtojbe je našel izstrelek, ki je eksploziral. Lovce ima poškodbe na nogah in gornjih ustnah. Ponesrečenci se zdravijo v gorški bolnišnici.

Beleznica

KOLENDAR

Sobota, 30. decembra: Evgenij.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matka: Usodno naključje.

Kino Sloga: Mlada srea.

Kino Union: Tebi na ljubo.

DEŽURNE LEKARNE

D'nes: Mr. Sušnik, Marjini trg 5; Deu-

Klanjšček Dia, Gosposvetska 4; Bohinec

ded., Cesta 29. oktobra 31.

ZATEMNITEV od 17.15 do 7.20.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

OPERA

Sobota, 30. decembra, ob 16.30: opera

prelsta: Thalce. Red Sobota.

Nedelja, 31. decembra, ob 15.30: dramska

predstava: Poslednji mož. Izven. Cene

od 40 lir navzdol.

Ob 18 opera predstava: Clivla. Opera.

ta. Izven Cene od 60 lir navzdol.

Ponedeljek, 1. januarja, ob 15.30 opera

predstava: Princeška in zma. Mladinska

opera. Nadomestna predstava za

26. dec. — Cene od 60 lir navzdol.

Ob 18 dramska predstava: Poslednji

mož. Izven. Cene od 40 lir navzdol.

Na lomeštna predstava za 26. dec.

J. Massenet: »Thalce«. Opera v treh de-

janjih (6 slikah). Po romanu A. Francea

napisal L. Gallet, prevl N. Stritof. — Di-

rigent: D. Zebre. — Režiser: C. Debevec.

Silvestrovo v Operi. Ob 15.30 bo drama-

tska predstava »Poslednji mož«. Občinstvo,

ki je bilo navzoče pri uprizoritvi dne 26.

t. m., ki je bila takoj po začetku zaradi

alarmna prekinjena, opozarjamo, da se

svoji vstopnici ne more poslužiti pri ne-

deljski predstavi »Poslednjega moža«, pač

pa je zanj kot nadomestna predstava do-

ločena uprizoritev »Poslednjega moža« na

Novo leto ob 18. uri. — Ob 18. uri bo na

Silvestrovo uprizorila Opera Dostolovo

opere »Clivla«.

Na Novo leto 1. januarja bosta v Operi

uprizorjeni opera in dramska predstava,

ki se na Stefanovo 26. dec. zaradi alarmov

nista mogli izvesti. »Princeška in zmaž«

z nastopom Božička s spremstvom bo ob

15.30. »Poslednji mož« pa ob 18. uri. Obe

te dve predstavi sta kot nadomestni za

26. dec. Vstopnice od 26. dec. ostanjejo v

veljavi in jih ni treba zamenjati, samo za

stojišča k »Poslednjemu možu« se je zglasi-

ti pri blagajni, ki izda novo vstopnico.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

7.00—7.10: Poročila v nemščini; 7.10 do

9.00: Jutranji koncert; vmes: 7.30—7.40:

Poročila v slovenščini; 9.00—9.10: Poročila

v nemščini; 12.00—12.30: Napoved sporeda,

nato: Opoldanski koncert; 12.30—12.45: Po-

ročila v nemščini, poročilo o položaju in

poročila v slovenščini; 12.45—14.00: Kon-

cert za delovni odmor (prenos osrednjega

neemškega sporeda); 14.00—14.10: Poročila

v nemščini; 14.10—15.00: Vaška godba in

Domači sekstet; 15.00—17.00: Prenos osred-

njega nemškega sporeda; 17.00—17.15: Po-

ročila v nemščini in slovenščini; 17.15—18:

Prenos osrednjega nemškega sporeda (glas-

ba); 18.00—18.30: Prenos osrednjega nem-

škega sporeda; 18.30—18.45: Glasbena me-

digra; 18.45—19.00: Gospodinski predava-

nje, ing. Albin Nerima: Naravna in umetna

vlakna; 19.00—19.30: Fantje na vasi; 19.30

do 19.45: Poročila v slovenščini; 19.45—20:

Aktualno predavanje, govori Hans Fritz-

sche; 20.00—20.15: Poročila v nemščini;

20.15—21.00: »Zvok iz opere«, Radijski

orkester vodi D. M. Sijanec, sodelujejo: so-

pranistka Baukart-Strle in tenorist Janez

Lipušček; 21.00—22.00: Prenos osrednjega

neemškega sporeda; 22.00—22.15: Poročila

v nemščini in napoved sporeda; 22.15—24.00:

Prenos osrednjega nemškega sporeda: Za

konec tedna.

MALI OGLASI

Adm oca službo, plača za vrako besede t. 0.50, najmanjši znesek za te oglase je t. 10.— Za štenitve in dopisovanja je plačati ta vrako besede t. 2.— za vse druge oglase t. 1.— za besede, vendar pa plačajo povzde valci t. 1.50 za besede Najmanjši znesek za te oglase je t. 15.— Za vsak oglaš je treba plačati dr. uprov. takoj t. 0.50, za dajanje naslova ali šifre pa t. 1.—

Strabre isce

PERILO
grem ikt in krpt na
med. Naslov pustite v
os. odd. Jutra: pod
dogovoru. 35091-1

DOBRO KUJARICO
čisto in posteno, k pa
spravlja tudi sbe sprej
mem v manjši gospo
dinstvo. — Veliko pe
rido taven.
Naslov v oglaš.
odd. Jutra 35026-1a

POSREZENICO
Ing
1889 za takoj. Ka 4 III
Pretner. Gledališča 4 III.
35137-1a

SUZUKINJO
šlem za takoj. — Ing
Pretner. Gledališča 4 III.
35138-1.

POSTREZENICO
za popravljanje trgov
skih prostorov, ške ur
govina s poplitem. Na
slov v oglaš. odd. Jutra
35039-1a

FANTA
zdravica, za
razvnanje litem. —
M. Jda. Izd. pralnih
predgov. Jenkova 7.
35044-1a

GOSTILNO
dam nekaj na račun
kavne zbiratelj. —
Ponudbe na oglaš.
Jutra pod »N. takoj«.
35068-1a

CEVILJA JAVENCA
pridnega, postenih star
šev, s primerno šolko
zobrazbo sprejme Josip
Jaroš, Breg 2. 35057-44

UCENKO
za čevljarstvo obste
panje, s primerno šol

SREČNO NOVO LETO ŽELI

IVAN BERNIK

Izdelovanje rolet

LJUBLJANA

Linhartova ulica št. 5

CENJENIM ODJEMALCEM SE PRIPOROČA

A. BOGATAJ nasl. Bernik Marija

trgovina s klobuki — sprejemajo se tudi popravila

LJUBLJANA

Stari trg št. 14

MANUFAKTURA »PRI ZVONU«

I. Strojanshek

LJUBLJANA

Pred škofijo 21

TVRDKA

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA

Ulica 3. maja 7

Srečno novo leto želi tvrdka

I. KNEZ

HUGO SKALA

TRGOVINA Z OVOJNIM PAPIRJEV IN VREČICAMI

LJUBLJANA

MIRJE ŠT. 2

TELEFON ŠT. 24-50

MIHOR ROBERT

tesarski mojster

LJUBLJANA

Devinska 5 — Telefon 36-47

želi vsem cenjenim naročnikom in poslovnim prijateljem

SREČNO IN MIRNO NOVO LETO!

DROGERIJA „SPORT“

ŽELI CENJENIM ODJEMALCEM SREČNO NOVO LETO

LJUBLJANA

Stritarjeva ulica št. 6

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želim srečno novo leto in se priporočam za nadaljnjo naklonjenost

VENCESLAV BREZNIK

trgovina z železnino

LJUBLJANA

Stritarjeva ulica št. 7

Jakob Vilhar

urar

LJUBLJANA

Sv. Petra c. 36

SREČNO NOVO LETO ŽELI

FRANC SLAMIČ

mesarija, delikatese

in izdelovanje konzerv

LJUBLJANA

ŠTEFAN PUHAN

KROJASTVO

LJUBLJANA

PETRARCOVA 18

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim cenjenim gostom

gostilna

FRAN PELJATELJ

MOSTE

Ciglarjeva št. 2

PIČMAN LOVRO

podjetje za vodovodne instalacije,

centralne kurjave in kleparstvo

LJUBLJANA,

Ilirska ulica

Telefon št. 29-11

SREČNO NOVO LETO želi

JOŽE OLUP

oblačilna trgovina

LJUBLJANA

Stari trg 1

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

želi vsem cenjenim odjemalcem

RAFKO KORETIČ

delikatesa — špecerija

LJUBLJANA

Ulica 3. maja

Vsem cenjenim gostom želim

SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO

Vinko Lozić in soproga

gostilna »Pri dveh ribičih«

LJUBLJANA

Janševa 3

Prvovrstna postrežba! Dobra jedala

in pijača!

SREČNO NOVO LETO

ŽELI CENJENIM ODJEMALCEM

Halynski

Srečno novo leto želi svojim cenjenim strankam FOTO-STUDIO LJUBLJANA, Ulica 3. maja št. 5

SREČNO NOVO LETO

želi vsem odjemalcem

DELAVNICA OMEL IN SOETR

ARMIČ SLAVKO

LJUBLJANA,

TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 47

The Rex Co.

Ljubljana

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želi uspešno NOVO LETO lesna industrija in izdelovanje igrač

„Magra“

Srečno NOVO LETO želi

L. M. ECKER SINOVA

LJUBLJANA — SLOMSKOVA ULICA 4

kleparstvo vodovodne instalacije, centralne kurjave ter sanitarne opreme

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1945

želi svojim cenjenim odjemalcem ter se priporoča za nadaljnjo naklonjenost tvrdka

KAREL PRELOG

Več sreče v novem letu vam želi

SEKAVČNIK FILIP Železnina — LJUBLJANA, Rimska c. 19

G. Fürtmüller:

Kipec princeze Amare

Roman

»Torej na dan z besedo — kaj mi imate povedati?« je vprašal, dasi je natanko vedel, kaj.

»Dajti mi denar, ki ste mi ga dolžni!« je Houlberg strastno zaklical. V očeh se mu je bliskalo.

Dirk Svensen je dozdevno z zanimanjem ogledoval vzorec prepruge.

»Dragi Houlberg, ta mah je povsem nemogoče, da bi vam dal vsoto, ki jo tako nepričakovano terjate od mene. Bodite pametni, Houlberg. Nekoliko morate popustiti.«

»Aha — — — Tih, pridušen glas je planil Svedu čez brezkrvne ustnice. »Torej me hočete spet odpraviti do svetega nikoli? S kakšno pravico?«

Svensen se je posiljeno nasmehnil.

»Čujte, Houlberg — — — Upanje imam, da dobim vodilno mesto v neki veliki kemični tovarni v Berlinu — zagotovilo je že v mojih rokah. Sveda vam potle vse povrnem. Z obrestmi ne bom »uparil.«

»Lažnjivec!« Kakor udarec z bičem je usekala beseda po Svensenu. »Da se mi držnete natvezati pravljico o vodnem mestu! Govorite o zvezdah, ki jih vobče ni! Zvedel sem, da zdavnaj niste več, kar ste

bili, imajo vas za kockarja in pohajkovalca.«

Svensen je poskočil. Prevzel ga je bil občutek, kakor da mu izpodnika tja izpod nog.

»Houlberg? Kaj ste zblezneli?« se je poskušal rešiti. »Kako se upate — — —

»Molčite!« S temno zaripim obrazom je stopil bivši sošolec proti njemu. »Sit sem tega, ne dam se vam več imeti za »neca.«

Dovolj je! Zdaj vztrajam na svoji pravici in hočem denar. Potrebujem ga za svoje otroke.«

»Dam vam nekaj na račun.« Svensen je sklenil žrtvovati svojo zadnjo gotovino.

»Zastran ostanke se zglasite čez dva meseca.«

»Na račun? Koliko?«

Dirk Svensen je povedal znesek.

»Ne, Svensen — beračit nisem prišel — samo pravico hočem. Dajti mi vsaj polovico vsote, ki ste mi jo dolžni.«

Jezek krehot ga je prekinil.

»Po ovico? Vraga, odkod pa naj vzamem denar?«

»Svensen, ne gonite me do skrajnosti,« je Houlberg posiljeno mirno zaprosil.

»Pravim vam, da potrebujem denar za otroke.«

Dirk je izvlekel listnico ter položil nekaj manjših bankovcev na mizo.

»Nate, vzemite, več ta mah ne premorem.«

Houlbergove roke, ki so še segale po bankovcih, so zadržale. »To je vse?« je vprašal s težavo.

Svensen je pogledal na uro in pokazal na vrata. »Idite zdaj. Moj čas je oddan.« Mudilo se mu je, da bi končal nevšečni razgovor.

»Vrata mi kažete?« Houlberg je težko dihal.

»Odititi moram — ker — imam domenek.«

Ko je Houlberg zapuščal Svensenovo stanovanje, je pred vrati trčil ob mladega moža.

Tujec je pristopil k njemu in vzdignil klobuk.

»Prosim, bi mi lahko, povedali, ali stanuje tu, pri gospe Dongestovi, gospod Dirk Svensen?«

Houlberg je mehanično priklimal.

»Dirk Svensen — — —? Da, tu stanuje. Sam je doma, Kar vstopite. Notri ga najdete — — —

Kriminalni komisar Heinz Urban je v pisarni med delom nekajkrat poškilil na svojega tovariša Wernerja Helbinga.

»Skoda, da niste sami govorili z Liza-joto Faknerjevo,« je rekel ter položil svoj uradni spisov v predel. »D-ke je kakor utelešena slaba vest. Dajva je tako nejasne odgovore, da bi jo bil nabrašil

vzel s seboj. Menda bo tako in tako neogibno, da jo pripremo.«

Helbing je vzdignil oči od dela.

»Dragi prijatelj, s tem mi niste povedali nič novega. Skoraj vsi ljudje, ki niso imeli v svojem življenju še nikoli opravka s policijo, postanejo zbežani in zmudni, kakor hitro jih jamete siliti, da kaj izvedo.«

Urban je zamišljeno otrnil pekel s cigarete.

»To sem tudi jaz že večkrat opazil,« je zlovoljno dejal. »A Liza-jota Faknerjeva ni povprečen človek. Po dosedanjem vtisu bi jo imel za jako bistro razen tega pa tudi ni spakljiva lutka, ampak podoba je, da prav nič ne zaostaja za svojimi moškimi tovariši v laboratoriju. To in ono sem že poizvedel o njej.«

Helbing ni odgovoril. Vstaj je in zavrtel številnik telefonskega aparata.

»Halo — tu kriminalni komisar Helbing! Je gospod doktor Lidenheim tam?«

Odgovor je takoj prišel.

»Gospod doktor je nekje na posvetovalju, a bo čez dve uri spet tu.«

»Hvala, prosim, sporočite mu, da se zvečer oglašim pri njem.« Položil je slušalo na rogovile in pogledal Urbana tisto čudno, da ta ni vedel ne kod ne kam.

»Sveda se spet lotevate nečesa večjega, Helbing, kaj? Vidim, da pritiskate na vse gumbce.«

»Tako je. Na vse gumbce pritiskam, da odkrijem mečilca Valentina Rotheja.«

Vzel je klobuk in prašč ter s kratkim pozdravom zapustil uradno sobo. Ko je bil zunaj, je vzel iz žepa naočnike s t. m. n. stekli.

»Upam, da bodo ustrezali namenu.« je pomislil. »Morda bom imej danes več sreče kakor včeraj, ko bi me bila lepa Maile a skoraj spoznala. To bi mi bilo grdo pokvarilo račun.«

Zapustil je policijsko ravnanje in počasi krenil v določeno smer. Na nekaterih živahnih ulicah notranjega mesta, kjer so bile skoraj same modne trgovine, je obstajal majone pred vsako izločbo. Toda zanimala ga ni pisana vsebina izločb niti oken, marveč notranjščina trgovin. Ko je tako obrazil več ulic, ne da bi bil našel, kar je iskal, se je ustavil. »Včeraj je najprej hodila po opravkih, potem je šla na pošto. Morebiti bo danes tako pamezna, da stori narobe?« Pospešil je korake in stopil v bližnji poštni urad.

Pred okenci so v dolgih vrstah stali čakajoči.

Helbing je bil stopil k bližnjemu pisalniku in se dozdevno zatopil v čitanje nekakega pisma. Temni široki naočniki, ki jih je imel na nosu, ga niso motili. Narobe — se čvrstele si jini je pritiskal in rotnil mehki klobuk kar moči oboke na obraz.